

רע"פ 8491/17 - עודד נאתי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 8491/17

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

המבקש:

עודד נאתי

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי
מרכז-לוד מיום 29.09.2017 בתיק עפג
039243-03-17

בשם המבקש:

עו"ד שירן ברגמן

בשם המשיבה:

עו"ד דפנה שמול

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז (הנשיא א' טל, השופטת ז' בוסתן והשופט ש' בורנשטיין) בעפ"ג 39243-03-17 מיום 19.9.17, במסגרתו התקבל באופן חלקי ערעורו של המבקש על חומרת העונש אשר הוטת עליו בגזר דינו של בית משפט השלום בראשון לציון (הנשיאה ע' רון) בת"פ 55329-12-15 מיום 22.2.17.

2. על פי העובדות המתוארות בכתב האישים המתוקן, בין יום 15.12.15 ליום 16.12.15 סיכם המבקש עם אחר, אשר הועמד לדין בנפרד על פי אותו כתב אישום (להלן: הנאשם האחר) ועם אדם שלישי, שזהותו אינה ידועה, לגנוב כלי רכב מישראל ולהעבירם לשטחי הרשות הפלשתינאית.

המבקש והנאשם האחר גנבו רכב חונה בעיר רמלה, באמצעות מפתח התואם למפתח הרכב, והרכיבו לרכב הגנוב לוחית רישוי של רכב אחר. לאחר מכן נסעו השניים בשעת לילה ברכב הגנוב לכיוון מחסום רנטיס, כאשר המבקש נהג ברכב ללא רישיון נהיגה. בדיקה שערכו השוטרים במחסום גילתה שלוחית הרישוי אינה תואמת לרכב, ועל כן פרסו השוטרים מחסום דוקרנים בסמוך למחסום רנטיס. אחד השוטרים חסם את נתיב נסיעתם של השניים, באמצעות כלי רכב משטרת, וסימן לרכבים הנוסעים לעצור. משהבחינו השניים בחסימת הכביש, הם ביצעו פניית פרסה עם הרכב והחלו במנוסה לכיוון ההפוך. השוטרים חסמו באופן בולט את הציר בכיוון הנסיעה של השניים תוך שהניחו דוקרנים ואורות נוצצים על הכביש. הרכב בו נהג המבקש עלה על הדוקרנים, גלגליו נוקבו, ולאחר נסיעה של כ-300 מטרים ירד לשול הימני. השניים יצאו מן הרכב והחלו במנוסה לכיוונים מנוגדים. לבסוף נתפסו על ידי השוטרים.

3. ביום 18.5.16 הרשיע בית משפט השלום בראשון לציון (סגן הנשיאה א' הימן) את המבקש, על פי הודאתו, בעבירות של גניבת רכב, זיוף סימני זיהוי של רכב, הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, נהיגה ללא רישיון נהיגה, נהיגה ברכב ללא ביטוח ונהיגה בזמן פסילה.

4. בית משפט השלום קבע בגזר דינו מתחם ענישה כולל לכל העבירות שעבר המבקש באירוע, אשר נע בין 12 ל-28 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט עמד על חומרת מעשיו של המבקש, ובכלל זה ביצוע העבירה יחד עם אחר, תכנון המעשה מראש, התחכום שאפיין את הגניבה, הסירוב להיענות לקריאות השוטרים וסיכון הציבור. עוד שקל בית המשפט את הנסיבות המקלות העומדות לזכותו של המבקש, ובהן הודאתו בעבירות, היעדר עבר פלילי ונכותנו להירתם להליך טיפולי, כפי שעלה מתסקירי המבחן שהוגשו לבית המשפט, מיום 29.9.16 ומיום 8.1.17.

בית המשפט קבע כי המבקש הוא "הרוח החיה והשותף העיקרי במעשים", וגזר על המבקש עונש של שלושה-עשר חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו; עונש של שמונה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירה נגד הרכוש, עבירה של נהיגה בזמן פסילה או עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה; ושלושה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירה של הפרעה לשוטר. כן השית בית המשפט על המבקש קנס בסכום 2,000 ש"ח או עשרה ימי מאסר תמורתו. לבסוף הורה בית המשפט על פסילת רישיון נהיגה למבקש בפועל לתקופה של עשרה חודשים; וכן על עשרה חודשי פסילת רישיון על תנאי למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירה של נהיגה בזמן פסילה או נהיגה ללא רישיון נהיגה.

5. המבקש ערער על חומרת העונש לבית המשפט המחוזי מרכז. בערעורו טען כי בית המשפט החמיר איתו יתר על המידה, בפרט כאשר על שותפו לעבירה, הנאשם האחר, הושת עונש מאסר בפועל של שמונה חודשים בלבד. כן טען המבקש, בהסתמכו על המלצת שירות המבחן, כי עונש מאסר בפועל יגדע את ההליך הטיפולי שהחל בו.

6. בית משפט קמא בחן את גזר הדין ואת שני תסקירי שירות המבחן שהוגשו עובר למתן גזר הדין, ושקל את נסיבותיו האישיות של המבקש. בית המשפט קמא קבע כי העונש שהושת על המבקש - הנמצא ברף הנמוך של מתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט השלום - הולם את חומרת מעשיו של המבקש ומשקף את הפגיעה בערכים המוגנים. עם זאת, בשל תסקיר שירות המבחן החיובי מיום 19.9.17, שהוגש בעניינו של המבקש בעת הדיון בערעור, בו נכתב כי המבקש מקפיד להשתתף בהליך טיפולי קבוצתי ולוקח בו חלק פעיל, וכן מנסה לערוך שינוי בדפוסי ההתנהגות והחשיבה שלו, קיבל בית המשפט קמא את הערעור והקל בעונשו של המבקש, תוך שקיצר את תקופת המאסר בפועל

שהוטלה עליו לתשעה חודשים. בהקשר זה ציין בית המשפט כי:

"עונש המאסר שהוטל עליו בבית משפט קמא היה נכון במועד נתינתו ואלמלא התסקיר החיובי שהתקבל לצורך הדיון בערעור, גם אם הוא חוזר על המלצתו, לא היינו משנים מעונש המאסר שהוטל על המערער על ידי בית משפט קמא".

בית המשפט הוסיף, כי לא נעלמה מעיניו המלצת שירות המבחן לפיה ירצה המבקש את עונש המאסר בעבודות שירות, כדי לא לפגוע בהצלחת ההליך השיקומי שהחל בו, וכי לקח המלצה זו בחשבון שעה שהפחית מעונשו של המבקש, אך הדגיש כי לנוכח חומרת התנהגותו של המבקש אין להסתפק בריצוי העונש בדרך של עבודות שירות.

7. בבקשת רשות הערעור ביקש המבקש כי בית משפט זה ימיר את עונש המאסר בפועל שהוטל עליו בעבודות שירות. לשיטתו, התערבותו של בית משפט זה מוצדקת לנוכח נסיבותיו האישיות החריגות, ובעיקר לנוכח הסטייה מהמלצת שירות המבחן שהתריע על הפגיעה האפשרית בהליך השיקומי המוצלח שהחל בו, אשר תגרם בעקבות כניסתו למאסר. כן טען המבקש כי יש לראות בעברו הפלילי הנקי ובכך שהמעשים שביצע לא גרמו נזק לחיי אדם ואף הרכב הגנוב הושב לבעליו, נסיבות התומכות בהקלה בעונשו. בהודעה מיום 21.11.17, הוסיף המבקש כי אחיו נפטר לאחרונה בנסיבות מצערות, וכי הוא מסייע לאחיינו שנותר יתום מאב להתמודד עם האבדן, וגם בשל כך אין להטיל עליו עונש מאסר בפועל.

8. יחד עם בקשתו לרשות ערעור הגיש המבקש בקשה לעיכוב ביצוע העונש. בהחלטתו מיום 2.11.17 הורה בית משפט זה (השופט ח' מלצר) על עיכוב ביצוע העונש עד למתן החלטה אחרת.

9. דין הבקשה להידחות. הלכה ידועה היא כי רשות ערעור בגלגול שלישי תנתן רק במקרים נדירים, אשר מעוררים סוגיה עקרונית, החורגת מעניינו של המבקש, או כאשר נגרם למבקש עיוות דין מהותי או אי צדק. יתירה מזאת, בקשת רשות ערעור הנסבה על גזר הדין תתקבל גם היא רק בנסיבות חריגות אשר בהן סטה בית המשפט באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה באתי לכלל מסקנה כי המקרה שלפנינו אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים. למבקש לא נגרם כל עיוות דין. העונש שהושת עליו מצוי במתחם הענישה המקובל לעבירות מסוג העבירות שביצע. די בנימוק זה כדי לדחות את הבקשה.

10. למעלה מן הצורך, אעיר כי גם לגופם של דברים איני סבור כי יש מקום להתערב בגזר דינו של בית המשפט קמא. האינטרס השיקומי של מבצע העבירה הוא בוודאי חשוב אך הוא אינו השיקול היחיד המכריע בגזירת עונשו. טענותיו של המבקש בדבר נסיבותיו המקלות, ובפרט בדבר המלצותיו של שירות המבחן, נבחנו בכובד ראש הן בהליך בפני בית משפט השלום הן בהליך בפני בית המשפט קמא. בית משפט קמא אף ציין במפורש כי המלצות אלה נלקחו בחשבון שעה שהחליט להפחית בעונש המאסר בפועל שהטיל על המבקש, אך לנוכח חומרת המעשים, לא היה די בהן כדי לקבוע שהמבקש ירצה את עונשו בדרך של עבודות שירות. בנסיבות אלה, לא מצאתי הצדקה להתערב בעונשו של המבקש.

11. הבקשה נדחית, אפוא.

12. המבקש יתייצב לתחילת ריצוי עונשו בבימ"ר הדרים ביום 28.12.17 לא יאוחר מהשעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס בטלפונים: 08-9787377, 08-9787336. התנאים שנקבעו לעיכוב ביצוע עונש המאסר יעמדו בתוקפם עד להתייצבות המבקש לריצוי עונשו.

ניתנה היום, י"ט בכסלו התשע"ח (7.12.2017).

ש ו פ ט
